

HOOLDUSTÖÖTAJA, tase 4, töökohapõhine õpe

Juhend ettevõttepoolsele
praktikajuhendajale

Töökohapõhine õpe

Töökohapõhine õpe ehk **õpipoisiõpe** on kutseõppe vorm, mille puhul õpilane läbib kuni ühe kolmandiku õppest koolis ja vähemalt kaks kolmandikku ettevõttes. Õpe toimub kutseõppe õppekava alusel. Õpilane täidab töökohas ettevõttepoolseid tööülesandeid, mis aitavad tal saavutada õppekavas kirjeldatud õpiväljundeid. Kool ja ettevõtte lepivad eelnevalt kokku, milliste õpiväljundite saavutamise eest vastutab kool ja milliste eest ettevõtte. Lisaks toimub õppetöö õppeasutuses. Vt JKHK õppekorralduseeskirja lisa [“Töökohapõhise õppe rakendamise kord”](#)

Õppe läbimisel saab õpilane kutseõppeasutuse lõputunnistuse kutseõppe läbimise kohta.

Hooldustöötaja õppekava

Järvamaa Kutsehariduskeskuse **HOOLDUSTÖÖTAJA** õppekava maht on 120 EKAP-it, st **3120 tundi**, õppekava (st koolis toimuv õpe + ettevõttepraktika) läbitakse **2 õppeaastaga**.

Töökohapõhises õppevormis hooldustöötaja erialal on:

- koolis läbiviidava õppe (auditoorsed tunnid ja õpilase iseseisev töö) maht **1040 tundi**.
- Ettevõttepraktika maht kahe õppeaasta jooksul on **2080 tundi**

Hooldustöötaja õppekava põhiõpingute moodulid

- Hoolduse alused 11 EKAP (286 tundi)
- Hooldustoimingud 20 EKAP (520 tundi)
- Abivajaja arendamine, juhendamine ja aktiveerimine 16 EKAP (416 tundi)
- Töö lastega peredega 4 EKAP (104 tundi)
- Töö eakatega 5 EKAP (130 tundi)
- Töö erivajadustega inimestega 6 EKAP (156 tundi)
- Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused 6 EKAP (156 tundi)
- Praktika 32 EKAP (832 tundi)

NB! Töökohapõhise õppe korral sisaldub praktika ka teistes moodulites, peale praktika mooduli

Hooldustöötaja õppekava valikõpingute moodulid

Õpilane peab valima 20 EKAP valikmooduleid

- Tegevusteraapia alused ja abivahendid 5 EKAP (130 tundi)
- Toitumisnõustamise alused 5 EKAP (130 tundi)
- Tervishoiu- ja hoolekandeesutuste puhastus 3 EKAP (78 tundi)
- Tegevusjuhendamise alused 3 EKAP (78 tundi)
- Hingehoid 2 EKAP (52 tundi)
- Massaaži alused 2 EKAP (52 tundi)
- Inglise keel 2 EKAP (52 tundi)
- Vene keel 2 EKAP (52 tundi)
- Arvutiõpetus 2 EKAP (52 tundi)

Mõistete selgitused

Õpiväljundid on õppimise tulemusel omandatavad teadmised, oskused ja hoiakud või nende kogumid, mille saavutatust on võimalik tõendada ja hinnata. Õpiväljundeid on kirjeldatud õppekava või mooduli läbimiseks vajalikul lävendi tasemel.

Kutseõppe õppekavad koosnevad **moodulitest**. **Moodul** on õppekava terviklik sisuühik, mis koondab kompetentsusnõuetega vastavuses olevad õpiväljundid.

Õppekava määrab kindlaks kutse-, eri- ja ametialase õppe eesmärgid ja ülesanded, saavutatavad õpiväljundid ja seosed Eesti kvalifikatsiooniraamistikuga, õpingute alustamise ja lõpetamise nõuded, õppekava moodulid ning nende mahu koos õpiväljundite ja hindamiskriteeriumitega, moodulite valiku võimalused ja tingimused ning spetsialiseerumisvõimalused.

Mis on praktika

Praktika on:

(a) õppekava raames

(b) töökeskkonnas

(c) juhendaja juhendamisel

(d) kindlate õpieesmärkidega tehtav töö

Praktika eesmärk

Praktika käige tähtsam eesmärk on aidata kaasa moodulite õpiväljundite saavutamisele praktikandi poolt.

Vastutuse jagunemine kooli ja ettevõtte vahel õpiväljundite saavutamiseks praktikandi poolt

Kool ja ettevõtte vastutavad ühiselt järgmiste põhiõpingute moodulite õpiväljundite saavutamise eest praktikandi poolt (õpiväljundid on toodud tagapool olevatel slaididel):

- Hoolduse alused 11 EKAP (286 tundi)
- Hooldustoimingud 20 EKAP (520 tundi)
- Abivajaja arendamine, juhendamine ja aktiveerimine 16 EKAP (416 tundi)
- Töö lastega peredega 4 EKAP (104 tundi)
- Töö eakatega 5 EKAP (130 tundi)
- Töö erivajadustega inimestega 6 EKAP (156 tundi)
- Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused 6 EKAP (156 tundi)
- Praktika 32 EKAP (832 tundi)

Kool tagab teoreetilise väljaõppe ja esmaste praktiliste oskuste omandamise, ettevõtte tagab praktiliste vilumuste saavutamise

Kuidas ettevõtte saab täita oma vastutust

- Tutvub hooldustöötaja eriala [õppekavaga](#) ja [rakenduskavaga](#) (laadige alla)
- Võimaldab praktikandil praktika ajal täita eelmisel slaidil nimetatud moodulite õpiväljundite saavutamiseks vajalikke tööülesandeid (vt. õpiväljundid moodulite kaupa järgnevatel slaididel)
- Juhendab praktikanti tööülesannete täitmisel nii, et ta saavutaks õpiväljundid
- Praktikajuhendaja annab praktika lõppedes hinnangu õpiväljundite saavutamise (programm/hinnangulehel) ning üldhinnangu praktika sooritamisele (praktikapäeviku lõpus) praktikandi poolt

Moodul - Hoolduse alused

Õpiväljundid:

- Kirjeldab erinevatele sihtrühmadele suunatud teenuste ja toetuste süsteemi, teenustele esitatavaid nõudeid ja Eesti sotsiaalpoliitika põhimõtteid.
- Tunneb turvalise ja toetava keskkonna loomise võimalusi inimest kui tervikut arvestades.

Moodul - Hooldustoimingud

Õpiväljundid:

- Juhendab ja toetab abivajajat elamistoimingutes
- Kasutab hooldamisel ergonoomilisi töövõtteid ja abivahendeid ning juhendab abivajajat abivahendite kasutamisel
- Hooldab abivajajat erinevate elundkondade haiguste korral
- Annab esmaabi haigusseisundite, õnnetusjuhtumite ja traumade korral, kutsub abi ja elustab kliinilisest surmast.

Moodul - Abivajaja arendamine, juhendamine ja aktiveerimine

Õpiväljundid:

- Kirjeldab inimese sotsiaalset, kognitiivset ja füüsilist arengut inimese toimetulekul muutustega elukaare erinevatel etappidel
- Planeerib ja viib läbi abivajajale ealiselt sobivaid ja jõukohaseid aktiveerivaid tegevusi
- Abistab abivajajat majapidamis-, puhastus- ja korrastustööde teostamisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas.

Moodul - Töö lastega peredega

Õpiväljundid:

- Kirjeldab pere igapäeva- ja majanduslikku toimetulekut, selgitab pere-eelarve koostamist ning selle järgimist
- Märkab lastega perede probleeme ühiskonnas ja kirjeldab nende lahendamise võimalusi

Moodul - Töö eakatega

Õpiväljundid:

- Kirjeldab vastavalt ülesandele vananemisega seotud toimetuleku probleeme ja abivajaduse kujunemist toetudes gerontoloogia ja geriaatria alustele
- Hindab vastavalt ülesandele eaka terviseprobleeme ja toimetulekut, abistab ja juhendab lahenduste leidmisel igapäevaseks toimetulekuks, toetudes gerontoloogia ja geriaatria alustele
- Selgitab abivajajale ja tema lähedastele arusaaval viisil toetuste ja teenuste korraldamise protsesse võrgustikus

Moodul - Töö erivajadustega inimestega

Õpiväljundid:

- Abistab, juhendab ja toetab abivajajat lähtuvalt tema erivajadusest
- Toetab ja suunab erivajadusega inimest ja tema võrgustikku toimetulekuprobleemide lahendamisel.

Moodul - Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused

Õpiväljundid:

- Mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis
- Mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist
- Mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas
- Mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel
- Käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil

Moodul - Praktika

Õpiväljundid:

- Analüüsib oma valmidust tulevaseks tööeluks
- Rakendab turvalise ja toetava keskkonna kujundamise põhimõtteid
- Juhendab ja toetab abivajajat elamistoimingutes järgides kutse-eetikat
- Jälgib abivajaja seisundit ja hooldab abivajajat erinevate elundkondade haiguste korral ennast ja abivajajat säästvalt
- Kasutab hooldamisel ergonoomilisi töövõtteid ja abivahendeid ning juhendab abivajajat abivahendite kasutamisel
- Planeerib ja viib läbi abivajajale ealiselt sobivaid ja jõukohaseid aktiveerivaid tegevusi
- Juhendab abivajajat eluaseme korrastamisel ja majapidamistöodes, vajadusel teostab need tööd ise
- Juhendab ja toetab abivajajat teenuste taotlemisel ja vajadusel korraldab neid
- Suhtleb abivajajaga, kolleegidega ja võrgustikuga lugupidavalt
- Osaleb meeskonnatöös

Milles seisneb juhendamine?

Juhendaja kõige olulisem ülesanne on praktikandi erialaste teadmiste-oskuste täiendamine, mida toetab juhendajapoolne suhtlemine, innustamine, toetus õppeprotsessis ja probleemide lahendamine töösituatsioonis. Samuti on oluline praktikandi sotsiaalne areng ja isiksuse kujunemine.

Juhendaja ülesanded on:

- Ettevõtte sisekorra tutvustamine
- Koostööpõhimõtete selgitamine
- Tegevuse sisuline analüüs
- Eneseanalüüsi toetamine
- Tagasiside andmine

Juhendades püüdke (1):

- lähtuda konkreetsest inimesest - vanus, eelnev kogemus, isikuomadused jne;
- suunata praktikanti mõtestama oma tegevusi;
- suunata praktikanti oma töötulemusi analüüsima lähtuvalt õppekava õpiväljunditest (välja toodud praktikapäevikus);
- julgustada praktikanti küsima küsimusi;
- anda praktikandile vahetut tagasisidet nii õnnestumiste kui ebaõnnestumiste kohta;

Juhendades püüdke (2):

- varieerida praktikandi tööülesandeid, nii et tal oleks võimalik saada kogemusi hooldustöötaja erinevatest tööülesannetest (hooldamine, abivajaja arendamine, töö eakatega, lastega peredega jne);
- jääda igas olukorras toetavaks ja sõbralikuks;
- suunata praktikandi ajakasutust;
- suurendada teadlikkust ohutu töökeskkonna korraldamisest;

Juhendades püüdke (3):

- kujundada praktikandi sotsiaalseid oskusi;
- tutvustada ettevõttes kehtivaid reegleid.

Probleemide ilmnemisel pöörduge koolipoolse juhendaja poole -

Laida Reitmann, telefon - 5146884, laida.reitmann@jkhk.ee.

Praktikadokumendid

Praktikadokumendid on:

- Praktikaleping
- Programm/hinnanguleht
- Praktikapäevik
- Praktikaaruanne
- Järvamaa Kutsehariduskeskuse praktikandi hinnanguleht

Praktika programm/hinnanguleht, praktikapäeviku ja praktikaaruande vorm ning JKHK praktikandi hinnanguleht on allalaetavad [siit](#)

Juhendaja roll praktikadokumentide täitmisel

- Nõustab praktikanti praktikapäeviku täitmisel (kuidas hinnata tööülesande sooritamist lähtuvalt õpiväljunditest - enesehinnangu lahtris).
- Kinnitab oma allkirjaga praktikandi poolt praktikapäevikusse kantud tööülesannete sooritamise.
- Praktika lõppedes annab omapoolse üldhinnangu praktikale (praktikapäeviku lõpus).
- Praktika lõppedes annab hinnangu õpiväljundite saavutamisele praktikandi poolt (programm/hinnangulehel praktikajuhendaja hinnangu veerus). Vt. JKHK õppekorralduseeskirja lisa [“Üldised hindamise põhimõtted ja kriteeriumid”](#)
- Praktika lõppedes täidab ettevõttepoolse hinnangu Järvamaa Kutsehariduskeskuse praktikandi hinnangulehel (vastav vorm on lisatud õpilasele antavatele praktikadokumentidele).

Praktikandi roll praktikadokumentide täitmisel

- Täidab praktikapäevikut, kirjeldades igal töönädalal täidetud tööülesandeid ning annab hinnangu tööülesannete täitmisele lähtuvalt õpiväljunditest.
- Praktika lõppedes hindab õpiväljundite saavutamist praktika programm/hinnangulehel õppija enesehinnangu veerus.
- Praktika lõppedes täidab praktikaaruande vastavalt kooli [kirjalike tööde vormistamise juhendile](#).
- Praktika lõppedes esitab koolile täidetud praktikapäeviku koos juhendaja hinnanguga, praktika programm/hinnangulehe koos enesehinnangu ja juhendaja hinnanguga, JKHK praktikandi hinnangulehe koos enesehinnangu ja ettevõttepoolse hinnanguga ning praktikaaruande.

Materjalid tutvumiseks

Pealkirjadele vajutades saate failid endale alla laadida

[Hoodustöötaja eriala õppekava](#)

[Hooldustöötaja rakenduskava](#)

[Juhendamine ja juhendaja rollid](#) (koostanud Veiko Belials, Luua Metsanduskool)

[Juhendamistsükkel](#) (koostanud Veiko Belials, Luua Metsanduskool)

[Järvamaa Kutsehariduskeskuse õppekorralduseeskiri](#)